

Sayı: 2021/1

18 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı Yayınlandı

18 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı 14.01.2021 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yayınlanmıştır. Söz konusu Tebliğ taslağında 2 konuda düzenleme yapılmıştır:

- Şirketin kendi paylarını iktisap etmesi durumunda vergileme rejimi
- 2 puan indirimli kurumlar vergisi uygulayacak kurumlar vergisi mükelleflerinin kapsamı

1- Şirketlerin Kendi Paylarını İktisap Etmesi Halinde Vergileme Rejimi

Şirketlerin kendi paylarını iktisap etmesi Türk Ticaret Kanunu'nun 378 ve müteakip maddelerinde açıklanmıştır.

Konuya ilişkin vergileme rejiminin nasıl yapılacağı 11.11.2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7256 sayılı Kanunla açıklanmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan fakat henüz Taslak aşamasında olan 18 Seri No.lu KVK Tebliği ile detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Uygulama, 17.11.2020 tarihinden yapılacak iktisaplar için geçerlidir.

a-) Sermaye Azaltımı Yoluyla İtfa

Şirket, kendi paylarını ortaklarından sermaye azaltımı yapmak suretiyle iktisap edebilir. Bu durumda, payların alış bedeli ile itibari değeri arasındaki fark ortakların statüsüne bakılmaksızın %15 oranında vergi kesintisine tabidir.

Örnek: A A.Ş, nomani bedeli 10 TL olan 1000 adet hisse senedini 01.01.2021 tarihinde 40.000 TL'ye satın almış ve buna istinaden 01.03.2021 tarihinde sermaye azaltımı yapmıştır. Bu durumda, aşağıdaki şekilde muhasebe kaydı yapılacaktır:

500 Sermaye 40.000
102 Bankalar 40.000

Bu durumda, alış bedeli ile itibari değer arasındaki fark üzerinden (30.000 TL) %15 oranında stopaj yapılarak 2021/Mart ayı muhtasar beyanı ile beyan edilmesi gerekmektedir.

689 KKEG 4.500
102 Bankalar 4.500

Söz konusu vergi, gider kaydedilemeyeceği gibi mahsup veya iade konusu de edilemez.

Hisseyi satan ortak açısından, şartlar mevcutsa Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 80'inci ve KVK'nın 5/1-e bendindeki hükümler uygulanacaktır.

b-) Sermaye Azaltımı Olmaksızın İktisap Edilen Payların 2 Yıllık Süre İçerisinde Elden Çıkarılması

- Payların iktisap bedelinin **altında bir tutarla** elden çıkarılması halinde, aradaki fark %15 oranında vergi kesintisine tabi tutulacaktır.

Örnek: A AŞ, nominal bedeli 10 TL olan 1000 adet hisse senedini ortaklarından 01.01.2021 tarihinde 40.000 TL'ye almış ve 01.07.2021 tarihinde 35.000 TL'ye elden çıkarmıştır. Bu durumda, yapılacak muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir:

01.01.2021

114 Geri Çağrılan Paylar	40.000
102 Bankalar	40.000

01.07.2021

102 Bankalar	35.000
655 Men. Kıy. Sat. Zararı	5.000
114 Geri Çağrılan Paylar	40.000

Söz konusu 5.000 TL zarar kurum kazancının tespitinde gider kaydedilebilecektir. Ayrıca, 5.000 TL üzerinden %15 stopaj yapılarak 2021/Temmuz muhtasar beyanı ile beyan edilmesi gerekmektedir.

689 KKEG	750
102 Bankalar	750

Söz konusu vergi, gider kaydedilemeyeceği gibi mahsup veya iade konusu de edilemez.

Hisseyi satan ortak açısından, şartlar mevcutsa Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 80'inci ve KVK'nın 5/1-e bendindeki hükümler uygulanacaktır.

- Payların iktisap bedelinin **üstünde bir tutarla** elden çıkarılması halinde, gelir vergisi kesintisi yapılmayacak ve elde edilen kazanç kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.

Yani, yukarıdaki örnekte, iktisap edilen payların, 55.000 TL'ye satılması halinde, herhangi bir gelir vergisi kesintisi olmayacak ve 15.000 TL kurum kazancına dahil edilecektir.

c-) İktisap Edilen Payların Sermaye Azaltımı Yoluyla İtfa Edilmemesi veya 2 Yıllık Süre İçerisinde Elden Çıkarılmaması

Böyle bir durumda, iktisap tarihinden itibaren iki tam yıllık sürenin son günü itibarıyla, iktisap bedeli ile payların itibari değeri arasındaki fark tutarı üzerinden %15 oranında vergi kesintisi yapılacaktır.

Yani yukarıdaki örneklerde, 01.01.2021 tarihinde iktisap edilen payların, bu tarihten itibaren 2 yıllık süre içerisinde sermaye azaltımı yoluyla itfa edilmemesi veya elden çıkarılmaması halinde,

payların iktisap bedeli ile itibari değeri arasındaki fark üzerinden %15 oranında vergi kesitnisi yapılacaktır.

Payların, 2 yıllık süre sonrasında elden çıkarılması halinde, tekrar gelir vergisi kesintisi yapılmayacak ve oluşan kar-zarar genel hükümler çerçevesinde kurum kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

2- Kurumlar Vergisinin 2 Puan İndirimli Uygulanması

Söz konusu indirimli oran uygulamasından yararlanılabilmesi için, payların Borsa İstanbul Pay Piyasasında maddenin yürürlük (17/11/2020) tarihinden sonra ilk defa halka arz ediliyor olması ve en az %20 oranında halka arzın gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İlk halka arzda %20'den aşığı bir halka arz olup, daha sonra halk arz oranının bu oranı aşması halinde indirim uygulamasından yararlanılamaz.

Bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri indirimli oran uygulamasından yararlanamayacaklardır.

İndirimli oran, ilk defa halka arzın gerçekleştiği hesap döneminden başlamak üzere beş hesap dönemi boyunca elde edilecek kurum kazançlarına uygulanacaktır.

Ancak, indirimli oran uygulamasından yararlanılabilmesi için en az %20 oranındaki halka açıklığın ilk defa halka arzın gerçekleştiği hesap döneminden itibaren beş hesap dönemi boyunca korunması gerekmektedir.

Bu şartın ihlal edilmesi halinde indirimli vergi oranı uygulaması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Okan COŞGUN
YMM